

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz kordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Világra postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Meglátogat minden nap a hétfő és
szombat utáni napok kivételével.Ezerkötlet és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.A szerkesztőség kóriratok visszatérítését
vagy megfizetését nem vállalja.Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes számok ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 21.

Kitartani!

Hogy Zichy János gróf belépett az alkotmánypartba, azon nem csodálkozom. Elvégre, kiki ott szolgálja hazáját, ahol neki jól esik.

Ahhoz az indokoláshoz azonban, amely lépését magyarázza nagyon is sok szó fér, sőt az a kritikát teljes mérvben provokálja is éppen a gróf ural szemből.

Azt mondja ő, hogy belátható időben nem kerülhet sor az egyházpolitikai törvények revíziójára.

Honnan tudja ezt Zichy? A felekezeti üzött visszaélések, a polgári újrend nyomában fakadó erkölcsi süllyedés, a hitélet szemmel látható lazulása, a könnyelműen kötött és még könnyelműbben felbontott polgári házasságok növekvő száma nem mutatnak arra, hogy most már az államkormány nyugodtan várhat és pihenhet.

De ha szerencsétlen közviszonyaink az alkotmányvédelmi harcz, melynek súlya még csak ezután fog reánk igazán nehezülni, nem is engednék egyelőre, hogy a revíziót napirendre tűzzük, az kétségtelen dolog, hogy a néppárt elvei örök elvek, amelyekért a felesküdt bajnoknak egy vagy más formában, de fényesen küzdenie kell.

Semmi igazságok nincs azoknak, a

kik a néppárt közeli felszivódásáról beszélgetnek. A néppártnak tudnia kell azt, hogy amely perczben leszerelne, vagy amint körülírni szeretik, az események logikája előtt meghajolna, — azonnal politikai szédelőgöknök tekintenek őket s az egyháziaknak más módon kellene gondolkodniok, hogy az egyház örök érdekei ne nélkülözzék politikai téren sem a védelmet.

Nincs az a kemény kritika, amely teljesen jogosan meg ne érdemelne, ha most tűnnék ki, hogy még mindig nincsenek tisztában azon politikai pártok természetével, melyek beváltottan vallási érdekeket védelmeznek.

Azután meg a néppártnak nemcsak a revízió van a zászlajára írva, hanem van nemzetgazdasági programja és még politikai programja is.

Még ha a revízió mindenkorra eshetlenné válnék is, a program egyéb része oly határozott nemzeti szükség, hogy még a federalista nemzetiségieknek fel kellett programjukba venniök. Az alkotmánypart pedig, melybe Zichy lépett, soha sem fogja vallani a nagy töke megrendszabályozását, a börze visszaéléseinek megtorlását és sok más egyebet.

Ha Tisza István nem lett volna tisztában azzal, hogy az alkotmánypart, mely elemekből fog kialakulni, nem osztotta volna fel a saját pártját... Ezt megjegyezni szükséges is, tanácsos is.

Végül a néppárt bármily kicsiny volt

is, és bármily kicsiny lesz is, a közel jövőben fontos szerepet lesz hivatva betölteni. Küzdelem és pedig kemény küzdelem fog reá várakozni. Ez elől megugrani nem helyes annak, akit a katolikus nép maga vezéreinek szeretett és megszokott tekinteni.

De hát ilyen az élet. »Forgó viszonytagság járma alatt nyögünk.« Ami fél az, hogy Zichy János példáját mások is fogják követni, sőt talán még egyháziak is lesznek, akik abban hagyják a politikai küzdelmet.

Mert megvallom, hogy nekünk katolikusoknak ösbününk a jóra való restség és mivel a hitvédelem pályája nagyon tövises és egyéni hiúságok kielégítésére, fényes, ragyogó karriernek csinálására nem alkalmas, sokan epedve várnak valami látszólagos indok után, hogy sorainkat otthagyhassák. Ilyen látszólagos indok most a Zichy János grófé is. Ne vegye tőlünk rossz néven a nemes gróf, hogy lépését így fogjuk fel, de hát nem lehet azt másként felfogni.

Mi reánk, akik továbbra is hivei maradtunk a hitvédelem politikai szükségének s így a néppártnak is az alkotmányvédelem közös kötelességén túl is meszszenő harczok várnak. »Aki fél és retteg, térjen vissza!« Zichynek nem volt oka félni és rettegni. Ha mégis visszatért, azt bizony — rosszul tette, mert kevesen vagyunk és mindenkire szükségünk van.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Luzyné asszony.

Irta: Anatole France.

Belepésemkor Pauline de Luzy szó nélkül nyujtotta felém szép fehér kezét. És hallgatunk mindketten perczeig. Fátyolos kalapja hanyagul volt az egyik karosszékre vetve. A spinett-en »Orpheus imájá«-nak hangjegyei.

Az ablakhoz lépett és a napot nézte, amely ragyogva merült vörösrös szemhatár alá.

— Asszonyom, — szóltam végre, — emlékszik-e még szavaira, miket két esztendeje nap-nap után ismételt nekem, ott ama hegy tővében, ama folyam partján, amerre a szemem most révedez? emlékszik-e még, mily jóslatos sejtelemmel rémszette elém a megpróbáltatások, a büntettek és a rettegések napjait? Szerelmem vallomását visszabüvölve ajkáról ezt mondta akkor: »menjen és küzdjön a jogért és a szabadságért, barátom!« »S amióta az ön keze, asszonyom, melyet csókjaimmal s könyveimmel borithattam volna, kiadta utamat, rettentbetlenül törttettem előre ezen az uton. Engedelmeskedtem önnek, harcoltam tollal és szóval szüntelenül. Két esztendő óta fáradhatatlanul küzdöttem az éhes csűrhe ellen, mely

csak zavart és gyűlölséget támaszt mindentelé, sakra szálltam a tribunok ellen, akik a népet hazug jelszavak lázításával vezetik tévutra s elkeseredetten ostromoztam a gyávákat, akik a fölzúdolt erőszaknak megadták magukat.

Kezének egy mozdulatával hallgatásra kért. A kert illatos szellője, mely eddig csak a madarak dallát ringatta, most távoli rekedt ordítást hozott: »Lámpaszög az arisztokratával! Tűzzük póznára a fejét!«

Elhalványodott s egyik ujját ajkán tartotta mozdulatlanul!

— Üldöznek valakit, — jegyeztem meg. — Napról-napra csupa házkutatás, csupa letartóztatás. Talán beakarnak hatolni ide is. Megyek, nehogy kompromittáljam. Bár ebben a kerületben nem igen ismernek, mostanában mégis kissé veszedelmes vendég vagyok.

— Maradjon!
A kellemetlen kiáltások újból megremegtették a szoba békeséges csöndjét s ezúttal léptek zaja és fegyverek zöreje is vegyült belé. Közelednek; minden szó tisztán érthető: »Zárjátok el a kijáratokat? Ne menekülhessen a gazember!«

A veszedelem növekedtével úgy látszott, helyreáll Luzyné asszony lelkében a nyugalom.

— Menjünk a második emeletre, mondta,

— onnan a zsaluk mögül figyelemmel kísérhetjük a történendőket.

De alighogy a folyósóra léptünk, egy emberen akadt meg a szemünk, a ki halálsápadtan, fogvaczogva térdremerve támaszkodott a falnak. S ez a kisértetszerű alak fojtott hangon szólt:

— Mentenek meg, rejtsenek el!... Nyomomban vannak... Kertembe hatoltak, feltörték ajtómat... Jönnék...

Luzyné asszony ráismert Planchonnetre, az öreg filozófusra, aki a szomszédban lakott. Suttogva kérdezte:

— Szakácsnőm nem látta meg? Ő a jakobinusok hive.

— Senki sem látott meg.

— Hála Istennek szomszéd!

S hálószobájába vezette. Követtem őket. Buvóhelyet kellett találni, Planchonnet pár napig, vagy legalább néhány óráig rejtve maradjon, hogy az üldözőket félrevezethessük, kifáraszt-hassuk. Elhatároztuk, hogy mindaddig örködni fogok, míg jeladásomra alkalmas pillanatban barátunk a kis kertajtón majd tovamenekülhet.

Szegény öreg alig birt a lábán állni; esze is, mintha egészen megbénult volna.

Akadozva beszélt el, hogy őt, a királyok ellenségét mily oktalanul üldözik, ráfogván,

A világhírű »Fownes« angol s különleges női francia kezyükben, továbbá »Humanie« védjeggyel ellátott amerikai cipőkben, különleges angol s pesti cipőkben egyedüli raktár.

TAVASZI UJDONSÁGOK megérkeztek

ROTH M. utóda

kalap s őr dívat üzletébe.

1044

P. & C. »HABIG« s »BORSALINO« kalapokban egyedüli raktár.
Tavaszi angol mellényekben, felöltőkben,
gammi kabátokban nagy választék.
Polytonek ujdonságok nyakkenőkben.

Bizunk azonban benne, hogy ha eljön ismét a döntő ütközet ideje, Zichy János gróf ott lesz ismét az első sorban, az egyház javaiért küzdők között.

A szabadkőmives páholyokban egyébről sem esik mostanság szó, mint az iskolák államosításáról és az egyházi vagyon elrablásának módzatairól.

Abban a hat kemény pontozatokban, melyekkel a multkor egyik cikkemet a nagyváradi páholy megtisztelte, tisztán megvan a páholyok programja. Aki olvasni tud, láthatja, hogy a szekularizáció, az iskolák elközösítése és a vallástannak a rendes tantárgyak sorából való törlése a cél, amelytől a páholyok tágitani nem fognak. Azért provokáltam ezt a hat kemény pontozatot, hogy mindenki tisztán lásson.

Ilyenkor tehát azt állítani, hogy néppártra nincsen szükség, hanem minden katolikus aggály nélkül beléphet az alkotmánypártba Wekerle vezérlete alá, nem lehet, nem szabad.

Hiába mosakodik és tapogatja magát a páholy, hogy így meg amugy, nincs neki ereje, befolyása. De hogy nincs. Van benne egy erény, amit mi sehogy sem akarunk elsajátítani s ez a makacs kitartás utolsó lehelletükig. Ennek tulajdoníthatjuk az egyházpolitikai törvényeket s ennek lesz következménye többi szerencsétlenségünk is.

Minden országban, ahol Isten a katolikus ügyet kemény próbára, az egyházat üldözésnek tette ki, azzal kezdődött a csapás, hogy a katolikusok először restek, azután optimisták, majd gyermekségig hiszékenyek lettek és elvesztették kitartásukat. Így volt az Franciaországban, Spanyolországban, Olaszországban, Magyarországon.

Eljön pedig az idő és közel vagyon, melyben igazat fogunk adni azoknak a katolikus írónak, akikben egyes kicsiny

és nagy papok, még ma is csak afféle intelligens pumpolókat, tollas koldusokat szeretnek látni. Eljön az idő, melyben szeretnénk kitartani és harcolni, de nem lesz — kikkel és nem lesz — miből.

Ismerjük be végre, hogy nem állunk a haladó idők magaslatán és azt hisszük, hogy uralkodás várakozik reánk meztlábos apostolság helyett.

A szellemi fölenyt a vagyont, melylyel ma még rendelkezünk el veszi tőlünk Isten, hogy majd csak akkor adja vissza, ha atheizmus járma alatt megtanuljuk mi a — kitartás.

Csak hogy ez már más nemzedékek alatt állhat be majd. Még sirunkban is mások fognak akkor már pihenni.

Gedeon.

Az új helyzet.

Mint a tavasz váravárt teckéi, ime megjötték végre az új főispánok is a hivatalos lap mai számában. A lista még nem teljes. Lassan-lassan azonban az lesz. Új söprű, jól söpör tartja a közmondás. Sok a vármegyék szennyeje a régi liberális világból. Lesz mit renoválni és söpörni.

Részletes tudósításunk a következő:

Az új főispánok.

A hivatalos lap mai száma a következő főispáni kinevezéseket közli:

Rahovszky Endre Abauj-Tornamégye és Kassa, Kemény Árpád báró Alsófehérmégye, Károlyi Gyula gróf Aradmégye és Arad szabad királyi város, Kazy János Barsmégye, Fábry Sándor Békésmégye, Glatz Antal Biharomégye és Nagyvárad, Návay Tamás Csanádmégye, Gyapay Pál Esztergommege, Széchenyi Viktor gróf Fejérmégye és Székesfejérvár, Fáy Gyula Gömör-Kishont, Lippay Géza Győrmege és Győr szabad királyi város,

Elekes Béla Háromszékmege, Lits Gyula Hontmege, Selmece- és Bélabánya, Almásy Imre Szolnokmege, Kemény Ákos báró Kisküküllőmege, Bánffy Miklós br Kolozsmégye és Kolozsvár, Kálmán Rudolf Komárommege és Komárom szabad királyi város, Palugyay Mór Liptómege, Markhot Gyula Nyitraege, Gulner Gyula Pestmege és Kecskemét, Bittó Dénes Pozsony mege és Pozsony szabad királyi város, Semsey Boldizsár Sárosmege, Falussy Árpád Szatmármégye és Szatmár-Németi, Salamon Géza Szepesmege, Vass Béla gróf Szolnok-Doboka mege, Justh Ferencz Turócmege, Ugron Ákos Székelyudvarhely, Sztáray Gábor gróf Ungmege, Bezerédj István Vasmege, Metzner Gyula Zemplén, Osztruczky Miklós Zólyom, Balla Aladár Ujvidék.

Ebben a névsorban három régi nével találkozunk. Kazy János, Kemény Árpád báró és Lits Gyula eddig is hazafias főispánjai voltak megyéjüknek.

Fölmentések.

Ugyancsak a hivatalos lap mai száma közli Horváth Béla esztergomi, Hámos László esztergomi, Szmracsányi Arisztid lipói, Bartal Aurél pozsonyi, Ernuszt József vasvármegyeyi, Kürthy Lajos zólyomi és Péter Pál ujvidéki főispán fölmentését.

Miniszterek Bécsben.

Apponyi és Fekkefalussy tegnap reggel Bécsbe érkeztek. A Magyar Házba szállottak. Jekkefalussy a délelőtt folyamán hivatalos látogatásokat tett. *Pitreichnál* is volt, hol hosszabban időzött. Apponyi családjánál tartózkodott. Déli 1 órakor audienciára ment. Több fontos előterjesztést tett a királynak. Jekkefalussy délután 5 órakor, Apponyi az éjszaka folyamán utazott vissza Budapestre.

Wekerle is Bécsbe megy a jövő hét elején. Akkor aztán el fog dőlni, vajjon igénybe veszi-e a kormány a folyószámlakölcsönt.

hogy Casottetal összeesküvést szőtt a constitutio ellen s augusztus 10-én résztvett a Tuileirák védelmében is. Az igazság pedig az, hogy Lubin bosszút forral ellene, Lubin, a mézárós, akit ő annak idején százszor is megfenyegetett botjával, hogy a hust becsületesen mérje s aki most élén áll a szekciónak, amelyben mézárószeke van.

Miközben el-el fuló hangon mondta el mindezt, úgy rémlett, hogy Lubint már eleven valójában látja maga előtt, mert borzadva fődte el tenyerével arcát. És a folyosón már tényleg léptek zaja hallatszott; Luzyné asszony bereszelte az ajtót s az s az öreget egy spanyolfal mögé tuszkolta. Kopogtattak s Pauline a szakácsnője hangjára ismert, aki jelentette, hogy a batóság a nemzeti gárda kíséretében már a kapu előtt van s házkutatást akar tartani.

— Azt állítják, — mondta a leány, — hogy Planchonnet idemenekült. Jól tudom, hogy ez nem igaz, hogyan is adhatna az én asszonyom egy ily gazembernek menedéket, de ők nem hisznek nekem.

— Bocsásd be hát őket, — szolt ki Luzyné

asszony az ajtón, — kutassák át a házat a pinczétől a padlásig.

— Planchonnet e szavak halattára eszméletlenül rogyott össze a spanyolfal mögött. Nagy bajlódásomba került eszméletre keltenem, miután halántékát hideg vízzel locsoltattam. A fiatal asszony csodálatos hidegvérrel bátorította:

— Bizza csak rám magát, barátom. Hisz tudhatja, gyakran mily ravaszágok telnek ki tőlünk asszonyoktól.

Azután nyugodtan, mintha valami rég megszokott, mindennapi munkát végezne, kissé előbbre toltta az ágyat az alkóvból, félrevonta a takarót s a matrácokat oly módon rakta széjjel, hogy a fal felé eső részen a legmagasabbban és a legmélyebben tekvő között jókora köz maradt.

Alig történt meg ez az előkészület, zavaros láрма kerekedett odakünn a lépcsőn: a csizmak, fatalpak, fegyverek kocogása, rekedt hangzavar. Isszonyu egy pillanat volt ez. De a zaj csakhamar tovavonult, föl a padlás felé. Rögtön megértették, hogy a gárda a jakobinus szakácsnő vezérlete alatt legelőbb is a padlást kutattja át. Szinte remegett a mennyezet,

káromkodás, vad kacaj, ládbogás hallatszott s a szuronyos fegyverek döngése a gerendázon. Föllélegzettünk, de egyetlen perc veszteni való időnk se volt. Sietve segitettem be Planchonnet-et matrácok közé s betakartam.

Előkészületeink éppen véget értek, mikor a nemzeti gárda káromkodva, átkozódva hagyta el a padlást.

Durva ökölcspástól döngött meg az ajtó.

— Ki az? — kérdezte Pauline.

— A nemzet megbizottai!

— Nem várhatnának egy pillanatig?

— Nyisd ki, vagy bezuzzuk az ajtót.

— Eredj barátom, bocsásd be őket.

Elsőnek Lubin lépett a szobába, széles szalag a derekán; egy tuzat fegyveres a nyomában. Pillantása majd rám, majd Luzyné asszonyra vetődött.

— Mi Planchonntet keressük, az árulót. Bizonyos, hogyitt van. Meg kell őt kaparintanom. A guilotenre vele! Hej de boldog is leszek!

— Nos, keresse hát. S keresték szegényt a butorok alatt, a szekrényekben, szuronyakkal megpiszkálták az ágy alját s a matrácokat is.

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószert. Elsősorban az I-sőrendű természetes szénsavas natrontartalmu ásványvizet a MOHAI

ÁGNES-

FORRÁS-t, mely ideges gyomorhaj, légsző-, tüdő- és hólyag-bántalmak eseteiben 26 év óta kitűnő eredménnyel használtatik és ragályos betegségek, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai Á g n e s - f o r r á s v i z z e l é l t e k .

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval feltöltött víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb, hogy az Agnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzete ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és első rangu vendéglőben. Forrástár: **Kiss Károly** urnál Nagyváradon. **Kedvelt borvín!**

A horvátminiszter.

Legújabb értesülés szerint *Josipovich Géza* lesz az új horvátminiszter. Ugy állapodtak meg tegnapelőtt *Pejácsevich* gróf zágrábi lakásán. *Josipovich* kinevezése befejezett tény. Valószínűleg már ma leteszi az esküt Bécsben.

A tisztelgések.

Polónyi Géza igazságügyminiszternél tegnap tisztelgett a budapesti ügyvédi kamara *Szivák Imre* elnök vezetésével. *Polónyi* hangsúlyozta a régi kollegiális szeretetet, a bírói függetlenséget s a jogvédelem szabadságát. Kijelentette, hogy a magasabb bírói állásokban nagyon szívesen látja majd az ügyvédi kar kimagasló jeleseit.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, mint jelezve volt, tegnap tiszteltek a kereskedelmi és iparkamarák az egész országból. A küldöttséget *Lánczy Leó* vezette. *Kossuth* azt fejtette, hogy a három közgazdasági faktornak nem szabad egymással ellentétbe kerülni.

Az Országos Iparegyesület küldöttségét *Zichy Jenő* gróf vezette.

Az államtitkárok.

Bernáth Géza lelépő igazságügyi államtitkár elbucszott tisztviselőitől, *Günther Antal* dr az új államtitkár bemutatkozott. Ugyancsak tegnap foglalta el hivatalát *Hadik János* gróf belügyi államtitkár is, aki arra utalt tisztviselői kara előtt, hogy az alkotmányos rend helyreállítása lesz közelebbi feladata az új kormányynak.

Kossuth Ferencz rendelete a hirlapok továbbítása tárgyában.

Kristóffy József, volt belügyér kivánságára a volt kereskedelmi miniszter külön távbeszélő központot létesített a budapesti 2. számú irányító hivatalnál, melyhez összeköttetéssel bírtak a vizsgálóbírák és az ügyészség egyes

Lubin megvakargatta a fületövét s lopva egy-egy pillantást vetett rám. Luzyné asszony attól tartva, hogy most majd engem fognak elő, csodálatos lélekjelenléttel fordult hozzám: — Kedves barátom, — szólt, — te ezt a házat épp úgy ösmered, akárcsak jó magam, fogd a kulcsokat s vezesd Lubin urat mindenfelé. Tudom hogy örömdre szolgál jeles polgártársainknak egy kis szíveséget tenni.

A pinczébe vezettem őket, ahol eléggé tekintélyes mennyiségű palaczknak hágtak a nyakára.

Lubin puskatusal borítván föl a teli hordókat, végre jónak látta odahagyni a borban uszó pinczét s takarodót fuvatott.

A vasrácso kapuig kísértem a gárdát s bezárván a kaput, Luzyné asszonyhoz siettem a hírrel, hogy mentve vagyunk.

— Planchonnet ur! Planchonnet ur! — kiáltott ő védeczére izgatottan.

Gyöngye sóhajtás volt a felelet.

Hála Istennek! sóhajtott föl a szép asszony is. — Planchonnet ur, ön iszonyu rettenésbe ejtett. Már halottnak gondoltam magát.

Majd hozzám fordult:

— Szegény barátom, akinek oly nagy öröme telt benne, hogy nekem időről-időre elmondja, mennyire szeret, — most ezt többé nem fogja mondani!

tagjai, hogy hirlapok lefoglalása iránt sürgősen intézkedhessenek.

A hirlaplefolgalások foganatosítása céljából kiadott a postahivataloknak az a rendelkezlet, hogy azok feladás után csak egy óra mulva továbbíthatók.

A vasuti igazgatóságok pedig a távirat kezeléssel meg nem bizott állomásokat is kötelezték a vizsgálóbírák hirlapok lefoglalását elrendelő táviratainak elfogadására és kézbesítésére. Kossuth ma ezen intézkedéseket visszavonta és elrendelte a külön telefon hálózat lebontását.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Holnap hétfőn ismét mozgalmasabb élet lesz a városház nagytermében.

Rimler Károly polgármester igen fontos és sürgős ügyekben rendkívüli közgyűlést hívott össze.

Első sorban előterjeszti a tanács a belügyminiszter táviratát, amelyben értesíti a polgármestert, hogy *Glatz Antal* a király kinevezte Nagyvárad város főispánjává.

A közgyűlés dolga, hogy a beiktatás módzatait megállapítsa.

A többi kitzűött tárgyak a villamos vusutra vonatkoznak.

A kereskedelemügyi miniszter ugyanis értesítette Nagyvárad városát, hogy a nagyvárad villamos vasut műtanrendőri bejárását április 24-én tüzte ki s erről a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőségét értesítette. Felhívja egyben a törvényhatóságot, hogy a bejárásnál a város képviseltetéséről gondoskodjék.

A városi tanács mint állandó választmány javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a bejáráshoz a város képviselőiben *Rimler Károly* polgármestert, *Köszeghy József* főmérnököt, *Gerő Armin* főkapitányt, továbbá *Huzella Gyula*, *Pekánovits Imre* és dr *Döri Ferencz* bizottsági tagokat küldje ki. — A város közgazgatási bizottsága részéről *Bordé Ferencz* főjegyző, *Dús László* városi főügyész és *Messey Mihály* lesznek jelen a műtanrendőri bejárásán.

Ugyancsak a holnapi rendkívüli közgyűlésen tárgyalja a törvényhatóság a villamos vasut társaság kérelmét, hogy az általa kért menetdíjakat a hat hétig ideiglenesen alkalmazhassa s ez által a vasutat április 24-én üzembe helyezhesse.

A közgyűlésre kibocsátott meghívó a következő:

Valamennyi bizottsági tag urnak!

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának folyó évi április hó 23-ik napján (hétfőn) délután 3 órakor a városház termében tartandó rendkívüli közgyűlésre bizottsági tag urat tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgya:

1. A m. kir. belügyminiszter *Glatz Antal* kinevezéséről szóló értesítése.
2. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata a városi személyszállító villamos vasut műtanrendőri bejárása tárgyában.
3. A tanács előterjesztése a villamos vasut

megnyitása érdekében a városi vasut részvénytársaság által a menetdíjszabás ideiglenes alkalmazása tárgyában beadott kérvényére.

Nagyvárad, 1906. évi április hó 21-én.

Rimler Károly,
polgármester.

A villamos vasut megnyitása.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának csütörtöki határozata, — amelylyel a nagyvárad villamos vasut, vonalszakaszait háromban, menetdíjakat pedig 8, 16 és 24 fillérben állapította meg, — nagy zavart okozott a vasut társaság megállapodásaira vonatkozólag.

Ez alkalomra a többi városok közuti vasutainak igazgatóit is meghívták.

Még nagyobb baj, hogy már az általuk tervbe vett 10 és 20 filléres menetjegyeket egy millió példányban kinyomatták s így azok teljesen hasznavehetetlenek a közgyűlés határozata szerint. Továbbá a jegykezelő és kocsivezető személyzet már a kettős szakasz rendszerre és a kettős tarifára vannak begyakorolva s nagy nehézséget okozna az új beoktatás.

Mindezen bajokat pedig főként az okozta, hogy a társaság komplikálta a kérdést a vasut-állomásokat érintő vonalak 20 filléres díjtételeivel. Ha ez lett volna benne a társaság előterjesztésében, egészen más lett volna a közgyűlés határozata. Ezt már a tárgyalás alatt konstatáltuk s most, több városatyával érintkezvén e tárgyban, még biztosabban állíthatjuk.

Most azonban már az a kérdés, hogy miként oldható meg a kérdés, miszerint a vasut megnyitása ne szenvedjen halasztást.

Erre nézve a nagyvárad városi vasut társaság egy beadványt intézett tegnap Nagyvárad városához, amelyben kéri, hogy ideiglenesen, hat hétre engedélyezze a város az általa tervbe vett 10 és 20 filléres menetdíj alkalmazását. Lemond arról, hogy a vasut-állomásokat érintő szakaszokon a 20 filléres díjtételt alkalmazza. Kéri továbbá, miszerint e felett még oly időben határozzon a törvényhatóság, hogy a villamos vasut április 24-én megnyitható legyen.

Rimler Károly polgármester, a vasut megnyitását a város közönségére is szükségesnek tartván, holnap, hétfő délutánra rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen a vasut társaság beadványát is tárgyalás alá veszik. A tanács a kérelem teljesítését javasolja.

Választási mozgalmak.**Biharmegyében.**

Ma vármegyeszerte programbeszédnek hangzanak. Koalíciók, nemzetiségiek, szociáldemokraták mind talpon vannak.

Margittáról jelentik, hogy a régi képviselő, *Szátmári Móricz* (f.) most járja be kerületét s mindenütt sikerrel.

A románok lakta községek hallani sem

Megbízható bevásárlási forrás: **Vasutasok szállító Tavasz** újdonságok angol szövetekben, blous és kostümi kelmékben, blous selymekben megérkeztek s rendkívüli olcsó árakban kaphatók. **Vászor** és **fehértéműink** jóságáról t. vevőink már meggyőződtek, azokban a választék megkészszerződött. Araink szolid olcsóságáról kérünk meggyőződést szerezni. Telefon az egész megyére: 615.

Kenyeres és Engländer

divatáruhaza

1268. Szent László-tér 1. — Kossuth-utca mellett. —

akarnak nemzetiségi jelöltről. A magyar-román testvériséget nem engedik megzavarni.
Ugrán ma mutatkozik be a választóknak Halász Lajos (f.), akit kortesutjára többen elismernek.

Az országban.

Abauj-Torna. Kassán jelöltséget vállalt Andrassy Gyula gróf (a.)
Bács-Bodrog. Titel Musitzky Döme dr pancsovai ügyvéd (nz).

Csikmegye. A csikszentmártoni kerületben hivatalos jelölt Bochkor Károly (f.) egyetemi tanár. A lapok tévesen adtak hirt más hivatalos jelöltről.

Máramaros. A máramarosszigeti kerületben Lator Sándor függetlenségi, volt szabad-elvű képviselőnek van a legnagyobb pártja. Jekelfalussy honvédelmi minisztert akarják felkérni alkotmánypárti programmal a jelöltség elfogadására. Visson Nagy Ferencz (a.) egyedül áll. Técsőn Tomka Endre 48-asnak van nagy pártja. Ökörmezőn Nyegre László pártonkívülinek, mint volt főszofigabirónak nagy pártja van.

Nógrád. Hivatalos jelölt a régi képviselő Mailáth Géza gróf (népp.). Legújabbban egyesek Dobák Emil dr (f.) kincstári ügyészt akarják fölléptetni. Kolozsvárról Mailáth mandátuma azonban egészen bizonyos.

Somogy. A központi választmány a választásokat április 30-ra tűzte ki.

Szolnok. Karczag Abrahám Dezső (f.) pártja erős. Madarász Imre visszalépéséről beszélnek. Abrahám Dezső ma mond programbeszédet.

Temes. Oraviczán Szerényi József (a.) kedden tart programbeszédet.

Zala. Nagykanizsán Zichy Aladár grótot (népp.) párt- és felekezeti különbség nélkül ma lelkesen fogadja a város. Vécsey Zsigmond polgármesterrel élén a tanács a vasutnál fogadja a minisztert, aki ma mondja el programbeszédét.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 20. A mérnökegyet elöadása a városházán
Május 2. Képviseleválasztás Nagyváradon.
Május 5. Kath. Liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Mikor adják át a villamost?

Ripacos aszfalt kompriménken Arról folyik a vita most: Mikor adják már át a »Nép«-nek A végre megszült villamost.

Igy szól valaki: még e hóba, Mond egy másik: csak elsején Pedig sejtelve sincsen róla Senkinek Biharvármegyén.

Hogy forgalomba az »N. V. V.«-t Rendszeresen vajh, mikor hozzák? Leghitelesebb források lesznek: Az összeroppant oldalbordák.

— liga.

* **Glatz Antal főispán kinevezése.** Hetekkel ezelőtt közöltük már, hogy Glatz Antal csanádmezei birtokosnak kinevezése Nagyvárad és Biharvármegye főispánjává, bevégezt dolog, amennyiben az új kormány öt terjesztette elő ő Felségénél. A hivatalos értesítés azonban csak tegnap érkezett meg a vármegyéhez és a városházára. Tegnap délután Rimler Károly polgármesterhez a következő távirat érkezett:

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április hó 21-én kelt legfelsőbb elhatározásával Glatz Antal földbirtokost Biharvármegye és Nagyvárad törvényhatósági város főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Belügyminiszter.

Az új főispán kinevezését a holnap, hétfőn délután tartandó rendkívüli közgyűlésen hozza a polgármester a város törvényhatóságának tudomására s egyuttal előterjesztést tesz a beiktatás idejére és módjára nézve.

* **A kereskedelmi miniszter beköszöntője.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter már elfoglalta állását s most erről a törvényhatóságokat leiratban értesíti. Nagyvárad városához tegnap érkezett meg a leirat, amelyben a törvényhatóság támogatását kéri a reá váró alkotmányos köteleességek és fontos közgazdasági feladatok teljesítésére irányuló törekvésében.

* **Száznapos ünnepély.** A nagyvárad honvéd hadapródiskola az idén május 19-én tartja meg szokásos száznapos ünnepélyét. Az ünnepély műsora ezuttal is a szokott érdekességgel és változatossággal lesz egybeállítva. Szavalat, torna és vívómutatványok, gyakorlatok változatos egymásutánban következnek s az ünnepélyt táncz fejezi be.

* **A képviselőválasztás előkészítése.** Nagyvárad központi választmánya a képviselőválasztásokra helyettes vál. elnökül és 2-ik küldöttség elnökéül Sipos Orbánt jelölte ki, aki azonban ezt a tisztelet nem fogadta el s erről a polgármestert értesítette. A központi választmány kedden ápril hó 24-én délután 4 órakor ülést tart, amelyen gondoskodik más küldöttségi elnök megbízásáról.

* **A szinügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város szinügyi bizottsága hétfőn, április 23-án délután 4 órakor ülést tart, amelyen birálatot mond az ujonnan szerződött tagokról s egyáltalán az újra szervezett szintársulatról, annak hiányairól.

* **Karhatalom a választási központokra.** Biharvármegye alispánja tegnap állította, illetve terjesztette fel a miniszterhez a választási központokba kirendelendő karhatalomról szóló kimutatását. A kimutatás szerint Belényes, Tenke és Elesd központokba 200 gyalogos, 100 huszár és 50 csendőr lesz kirendelve. A többi kilencz helyre pedig 50 gyalogos és 30 csendőrt kért az alispán a minisztertől.

* **A betegek nyugalmaért.** A nagyvárad izraelita szentegylet beadványt intézett tegnap Nagyvárad város tanácsához, amelyben rámutat, hogy a nagy áldozatokkal létesített izr. kórházban az épület előtt levő

parkot a betegek nem használhatják, mivel a Kolozsvári-utczáról a por teljesen ellepi a sétáló helyet, az óriási kocsiforgalom zaja pedig károsan zavarja a betegeket nyugalomban. Ezen bajok megszüntetése czéljából kéri, hogy a város aszfaltoztassa ki a kórház előtti utcát. Hivatkoznak arra, hogy a 100 ágyra berendezett nyilvános jellegű, modern berendezésű kórházat a város hozzájárulása nélkül építette és rendeztette be a szentegylet.

* **Házasságok.** Tegnap délelőtt 11 órakor vezette oltárhoz a Szent László-templomban Ficzek Jenő, a Leszámitoló és Jelzálogbank szép jövőre hivatott, buzgó pénztárnoka Brányi Gizikét, özv. Brányi Gézáné ünnepelt szépségű leányát. Az a tisztelet, mely egy a völegény, mint a menyasszony családját városszerte környezi, megnyilatkozott az esküvőn megjelent előkelő közönség nagy számában. Ott voltak özv. báró Gerliczy Félixné, Grunwald Henrikné, Batig Ferenczné, Molnár Lajosné, a Pekanovits, Bodnár, Böszörményi, Krüger, Herkner, Székely, Márkus, Mikusay, Moskovits, Lausch, Stokker, Mayr, Wolf, Péterffy, Tóth, Sebestyén, Bary stb. családok tagjai. Násznapok voltak: dr. Mayr László és Mayr Sándor. Koszorus párok: Brányi Böske és Ficzek Emil s két bájos piczinyke pár: a Stokker és Wolf családok piczi babái. Az esketési szertartást dr. Karsch Lollion kanonok a család régi barátja végezte, aki megindító szép beszédet intézett az ifju párhoz. Esküvő után nászlakoma volt a menyasszony édesanyjának házában, utána az ifju pár nászutra indult. — Heringh Erzsikét, néhai Heringh Sándor volt nagyvárad tekintélyes gyógyszerész bájos és kedves leányát eljegyezte Nagy Kálmán nyiregyházi gyógyszerész. — Major Ödön magyar királyi honvédszázados, hadapródiskolai tanár eljegyezte Imrik Mártát, Imrik Péter dr. királyi ítélőtáblai bíró és neje, Ugróczy Bella leányát. — Bródy Sándor a budapesti magy. ker. bank tisztviselője f. hó 25-én tartja esküvőjét Bródy Samu előnyösen ismert fakeskedő leányával Szerénával.

* **Nemzeti ünnep a főreáliskolában.** A nagyvárad főreáliskola tegnap délelőtt ülte meg az 1848-iki törvények szentesítésének emlékét. A tanintézet tanári kara és ifjusága nyolcz órakor bevonult a tornacsarnok termébe, hol az ifjuság lelkesedésének a Himnusz fönséges dallama adott szárnyakat. Petry Gyula a főreáliskola derék tanári karának tudós tagja méltatta az 1848-iki törvények szentesítésének jelentőségét. A történelem mindig úgy kísérte az ifjak lépteit, mint őrző angyaluk. Velük is lesz későbbben is tanulmány ikban és működésükben, ha társaságát óhajtják. Ez segítette a nemzeti küzdelem hőseit, ez lebegett boldogan a pozsonyi primási palotában 1848 április 11-én a törvény szentesítésekor a szeretetben, bizalomban s épen azért törhetlen erőben összeforrott nemzet és király fölött. A tanulságos és mély hatást gyakorolt szavak méltányos elismerésre találtak a figyelmes hallgatóságánál. Pompás kis pontja volt az ünnepélynek a tudós szónok kis fiának, tanintézet II-od osztályu növendékének, ifj. Petry Gyulának szavalata. Igen értelmes, korát meghaladó értelmi fejlettségre valló előadással szavalta Vörösmarty »Honszeretet« című költeményét. A szépen sikerült ünnepélyt a Szózat fejezte be az ifjuság érczes hangján.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a mai kornak megfelelő

Uj üzlet.
Györfy József kárpitos és diszitő

kárpitos és diszitő

műhelyt

Szent János-u.

NAGYVÁRAD.

létesítettem, hol elfogadok minden a

szakmába vágó cikket a legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelben, szolid árak és szilárd munkáért kezeskedem. Kívánatra bárhol megjelenek csak kérem egy levelezőlapon értesíteni méltóztassanak.
Kiváló tisztelettel

GYÖRFY JÓZSEF,
kárpitos és diszitő mester.

* **Nagystilű tolvaj.** Tegnap számunkban megemlékeztünk e című hírnkben Kovács Lajos lopásairól. Ujabbán a következőkről nyertünk tudósítást. Kovács Lajos, kinek szülei a Kossuth-utcai 4. számú háznál házmester, mint kitanult üveges kereskedősegéd Nagyváradon, Blum Gézánál, Hant Frigyesnél és mint jelezte Huzellánál volt alkalmazásban, hol havi 240 korona fizetése volt. Szerényen élt e fizetésből és mégis azt mondta, hogy a mai világban nem lehet tisztességesen megélni. Nagyváradról Brémába, majd Hamburgba ment. Ezekben a városokban úgy látszik szigorú felügyelet alatt volt Kovács, mert nem tudott semmi sem sikasztani. Azután Fiuméba ment, honnan Budapestre tette működési körét. Kertész Tódornál teljes ügyességét ki tudta fejteni. Nagymennyiségű áru eltüntetése után végre a rendőrség kezébe került. A budapesti detektívek Kovács szüleinél három napig kutattak. Pinczében, padláson lom között találtak nagy mennyiségű japán virágvázákat, melyeknek értéke darabonként 120—160 korona, revolvereket, gukkereket és előszámíthatlan faju más cikkeket. Három napi kutatás végén is találtak elrejtett tárgyakat. Nagyváradon a pesti detektíveknek Bott, Dienes és Szondi váradi detektívek segítettek a nyomozásnál. Kovács terve is kitudódott a lopott tárgyra vonatkozólag. Kovács ugyanis Brémában egy üzlethelyiséget akart kibérelni, hol amerikai olcsóságok című üzletet akart nyitni. Tervét mielőtt még kivihette volna Kovács, bekerült a pesti ügyészségre.

* **Vesztett eb a városban.** D. M. iparos kutyáján a napokban a veszettség kitört. A dühödött állat Hermann Dávidot összemarta. Alexander Lajos városi állatorvos a kiirtott eben a veszettséget konstataita. A megmárt embert felküldték a budapesti Pasteur-intézetbe.

* **Esőzések mindenfelé.** Az utóbbi két napon az ország több vidéken áldásos eső áztatta a szomjas földet. Nékünk ugyan csak olyan kevés jutott belőle, hogy elverte a port, de Bihar megye nagy részében jó eső volt. Különösen a Körözs felső vidékén nagyobb esőzések lehettek, mert a Körözs vize tegnap reggelre erősen megárad. Ez különben attól is lehet, hogy most kezdődött a havasokon a hóolvadás.

* **Nem sikerült vállalkozás.** Stolcz Lipót nagyváradi lakos vállalkozó szellemű ember s azt hitte, hogy a villamos lámpák oszlopaira kiüggesztett hirdetések és reklamtáblákból meggazdagodik. Magára vállalta, hogy az összes lámpaoszlopokat befesteti s még évi 160 korona bért fizet a városnak. Egyik-másik oszlopon lehet is látni apróbb hirdetés-táblákat, de nagyon kevés ilyen hirdetés van az egész városban. Az oszlopok egy részét, úgy, ahogy befestette. A szerződés szerint a város most ráakarja szorítani a vállalkozót, hogy az összes oszlopokat kellőleg befestesse. Stolcz Lipót tegnap keserves panaszokkal telt kérvényt adott be a városhoz, a mely szerint bevallja, hogy elszámította magát. Busás jövedelmet remélt s évi nyolczvan koronát sem kapott be, dacára, hogy az oszlopok festésére 4400 koronát kiadott. Kéri a várost, hogy a szerződésben elvállalt kötelezettség alól mentse fel őt.

* **Találtatott egy bórerszény egy fő-utcai épületben,** kevés pénztartalommal; igazolt tulajdonosa a rendőrség bünygyi osztályánál átveheti.

Előrendű helybeli kisiparosok által készített férfi-, női-, és gyermek-czipőkben a LEGOLCSÓBB BÉVÁSÁRLÁSI FORRÁS

LEITNER LÁZAR

Áruházában Nagyvárad, Zöldfa-u.

Ugyanott CARLSBADI czipő készítő üzemek is kaphatók. Helyi és vidéki telefon 217.

x **Vége! Vége! Vége!** Az amerikai gyémánt király elutazik. Ha van még olyan egyén Váradon és környékén, ki az amerikai gyémánt király remek művű utánzatait még eddig nem látta, az menjen azonnal és nézze meg, mely ily ritka alkalom soha többé nem fog kínálkozni. A még raktáron levő árúk a következő mélyen leszállított olcsó árban lesznek elárúsítva: Mi ezelőtt 4 *frt* volt, most 1 *forint*, ami ezelőtt 2 *frt* volt, most 50 *krájerár*. A még raktáron lévő tárgyak a következők: Gyűrűk, brossok, nyakkendőtűk, óraláncok, karkötők, kézelőgombok, fülbevalók, boutonok férfi és női doublé láncok stb. stb. Mondhatjuk, hogy ily ritka alkalom még nem kínálkozott s nem is fog kínálkozni soha itt Váradon. Amerikai Gyémánt Király fióküzlete: Fő-utca 5. szám. (a volt Kiss Dávid és Társa urak helyiségében.)

Nem gyárilag!

hanem elsőrangú czipészek által készített czipők, valódi angol és Ita-féle kalapok, fehéreneműek, esőkabátok legolcsóbban

REICHARD áruháza cégnél

szerezhetők be.

Egyedüli raktár PICHLER ANTAL cs. és kir. kalapgyáros készítményeiből.

x **A kőbányai Első Magyar Részvény-Serfözde** dupla góliat maláta gyogsör név alatt aranykeresztes czimkével ellátott különleges üvegekben gyogsört hoz forgalomba. Az erre vonatkozó hirdetésre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

x **Városunk fejlődésével** bámulatos haladást tett a fiatalabb kereskedő generációnak *Kenyeres és Englendär* cég fővárosi mintára berendezett divatárúüzlete, ahol a nagy forgalomnak az elismert szép választék, olcsó árak és figyelmes kiszolgálás az alapja. Ajánljuk e céget a hölgyközönség figyelmébe.

x **Kellemes nézni,** azt a nagy vevőkört mit állandóan lehet látni *Háasz Manó* Zöldfa utcai üzletében, ezt méltán meg is érdemli, mert sehol olyan olcsó árban nem lesz árulva, mint ottan.

EGYESÜLETEK.

Vallás és hazafiság.

A *Szent László Társulat* több évi szünetelés után tegnap délelőtt 10 óraker közgyűlést tartott tartott a központi papnevelő disztermében. A közgyűlésnek több kiemelkedő pontja volt. Mindenekelőtt figyelemreméltó *Zichy Nándor* gróf megnyitó beszéde. A társulat hármaz czéljából indul ki.

A társulat czéljának bukovinai és romániai templomok és magyar iskolák gyámolításának tárgyában tette legfontosabb s minket közelről érdeklő kijelentéseit. Más államok segítik hasonló czélú egyesületeiket, de nálunk az államtól nem nyertek gyámolítást.

A mi lelkes egyházi elnökünk *Szmercsányi Pál* váradi püspök azonban e téren is talált módot, mert amióta ő elnököl, nagyon sokat

tett a missziók dolgában. Nagyobb összeget fordíthatott erre a célra. Maga járta be azokat a vidékeket, ahol a misszióknak helye van. De ez a működés a mi szegény államunk politikai helyzetének gyarlósága miatt nem léphet fel bátran, sőt úgy kell történnie, hogy jóformán észre se vegyék, mert a mai irányzat nem látja szivesen ezt, különösen nem akkor, ha idegen államból indul ki, mert a mi államunk nem mer cselekedni, pedig ha az állam hatalmas, bátran működik minden téren. (Ugy van.) a mi működésünk pedig olyan gyarló és csekély, hogy irigy szemekkel más állam nem is nézheti.

Végül e szavakkal fejezte be beszédét:

Indítványozom hogy egyházi elnökünkről; *Szmercsányi* püspök ur ő nagyméltóságáról emlékezzünk meg s őt ezen gyűlésről üdvözljük s fejezzük ki köszönetünket lelkes működéséért, a katolikus misszióbeli érdek felkarolásáért s azon áldozatokért, amelyeket az ügyért hozott.

A titkári és pénztárnoki jelentések után *Zichy Várad* püspöknek köszönetet mond szives s jelentékeny közreműködéséért, javasolja, hogy a közgyűlés válassza meg alelnökévé. A közgyűlés ezt megteszi. *Várad* megköszöni a kitüntetés, melynek megfelelni kedves kötelességének tartja.

Ezután körvonalozza a jövő programját. Az egyesület növekedését és felvirágzását abban látja, hogy az elnököt kegyelmes ur továbbra is vezeti őket.

Kéri, hogy az egyesületet szeretetében továbbra is megtartsa.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az indítványok tárgyalására került a sor; ezután az elnök köszönetet mond a szives megjelenésért és ezzel a gyűlés véget ért.

A **hercegszabari római katolikus** temetkezési egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

A **Nagyváradi Réti Népkör** folyó évi május 6-án, vasárnap ünnepli fennállásának 10 éves jubileumát. A kör vezetősége nagy buzgalommal igyekszik, hogy ezen ünnepély minél fényesebb legyen. Az ünnepély műsora később jelenik meg.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: d. u. Drótos tót, este János vitéz.

Hétfő: Hoffmann meséi. A.

Kedd: Baba. B.

Szerda: A nap hőse, (először) C.

Csütörtök: A nap hőse. A.

Péntek: A nap hőse. B.

Szombat: Bizanc (diszeloadás, bérletszünet.)

Vasárnap: Gyimesi vadvirág.

Hoffmann meséi.

A legszebb zenei élvezetek egyikében volt tegnap részünk. Hoffmann meséit hallottuk olyan előadásban, aminő a vidéken ritkaság; és ezt a kitűnő előadást helyi erők produkálták, minden vendégszereplés nélkül. Annál melegebb volt a közönség elismerése.

Voltaképp tegnap mutatkozott be az énekes személyzet a maga igazi tehetségével; Offenbachnál tudni kell énekelni és játszani egyaránt. S hogy Hoffmann meséi olyan fényes sikerrel került színre, ez a legszebb bizonyosság az új énekes erők tehetségéről.

Apró gixerek persze voltak, kivált a II. felvonásban, ahol két szép énekszám befejezése is balul ütött ki. A tenoristánk énekében is kissé bántó élességgel ríkit minden hang, a melyre a szövegben é hangzó esik. De erről le lehet szokni s a többi hiba is elenyészett az előadás fénypontjai mellett.

Károlyi Leona még az eddigi sikerek után is meglepett. János vitéz, Gábor diák pajkos ábrázolója tegnap volt a gyermekesség és nőies gyöngesség. Hármasszerepének mindenikében önálló egyéniség volt, teljesen kidolgozott szerepet adván. E mellett éneke imponált erejével, hangja nagy terjedelmével és megkapott remek iskolázottságával. Éneke és játéka egymást emelték, egymás hatását fokozták s elragadták a közönséget, amely minden felvonás végén viharos tapsokkal tüntetett Károlyi Leona mellett.

Hoffmann szerepében **Toronyi Gyula** mutatatta be sok reményre jogosító, még igen szép fejlődésre képes tehetségét. Hanganyaga üde, erőteljes, terjedelmes. Iskolázottsága Offenbachnak megfelel teljesen s a teljes sikert biztosította. Játékában van kifejező erő és biztonság.

Oláh Gyulának Lindorf, Cappélius, Miracel volt talán legnehezebb feladata: fiatal erővel kellett megállania a párhuzamot Pintér egyik legjobb alakításával. S dicséretére legyen mondva: ő az első, aki a versenyt kiállotta. Hangja később a mély fekvésben még nyerni fog erőben, de már is érvényre juttatta tiszta csengését, iskoláját. Előadó képessége drámai erő tekintetében sem hagy fenn kívánni valót.

Palásthynek (Miklós) jobban sikerültek a mókák, mint itt-ott az ének. **Bombay** kisebb énekszámokban a magasabb fekvésű részek kivételével sikert ért el. **Fehér Gyula** (Crespel) megmutatta, hogy szükség esetén énekel is megállja a helyét; jobban szeretttük volna, ha Spalanzani szerepét is Fehér játszotta volna Tihanyi helyett.

A régi gárdából kevesen léptek fel, de becsületére váltak a régi gárdának. **T. Pogány Janka** kitűnő éneke, **Bércsi** pazar humora most sem tévesztették hatásukat.

Ének- és zenekar a mi viszonyainknak megfelelőek s az új karmester, **Rück Károly** ambíciójának szép jelét adták.

Érdemes lesz ezt az előadást megismételni; s talán lehetne kísérletet tenni a teljes Hoffmannal, úgy, ahogy az Operában adják. Julietával együtt.

Dr. K. A.

Az új társulat.

Holnap, hétfőn alkalma lesz a színügyi bizottságnak az új társulatról véleményt mondani. A vélemény általában valószínűleg kedvező lesz. Néhány olyan kitűnő erőt nyertünk, aminőkre csak Somogyi első éveiből emlékezünk vissza.

Mindenekelőtt a primadonna kérdésnek fölötté szerencsés megoldása volt **Károlyi Leona** szerződésének. Háromnak a hiányait pótolja. Amit nélkülötünk Aradi Arankánál, Bárdos Irmánál, Gerlaki Herminél, az benne mind meg van. Van hangja, alakja, tud játszani, táncolni, még pedig micsoda tüzzel! Operaénekesnő és pajkos szubrett egy személyben.

Az a kár, hogy három helyett van Károlyi Leona, de egyedül. Mellette Révész Ilona és Halmágyi Anna fölötté kezdő énekesek. Nem hisszük, hogy Károlyi Leonának kedve legyen sokáig arra, hogy a nagyváradai zenekedvelő közönségnél a koloratur és szubrett szerepkört egyszerre töltsse be s minden másodnap, néha mindennap énekeljen.

A naiva, **Barna Mariska** sokat ígér s ez annál örvedetesebb, mert általában a nagyváradai társulat naiva dolgában elől haladt. Szohner Olgát, Berlányi Vandát ma sem feled-

hetjük. **Barna Mariska** csak utódjául ígérkezik.

A férfiak közül **Fehér Gyula** nagy nyereség: ugyanazt írhatjuk meg Toronyiról és Oláh Gyuláról is. Ezzel szemben azonban van hiány is bőven.

Mindenek előtt sehol sem látjuk Bognár utódját. Az ő egyéniségét nem lehet nélkülözni s hihetőleg erre az álláspontra fog helyezkedni mihamar az igazgatóság is. Be kell látni, hogy Bognárt nem tudja mással helyettesíteni, mint megint csak — Bognárral.

Drámai hősnők sincs. Tóth Elek csap át néha erre a térre s modern darabokban meg is állja a helyét. De azt már nem lehet kívánni, hogy az egész társulat Károlyi Leona és Tóth Elek legyen. Tóth Elekről szólván, megjegyzendő, hogy Körmendi igen-igen gyenge kísérét melléje.

A komika szerepkör nem teljes. Simon Mariska mellé föltétlenül szükséges idősebb, de gyakorlottabb és finomabb izléssel játszó komika, a ki Benkő Jolán szerepeit tudná átvenni.

Operett-rendezőnk nincs. Ezt évek óta hangoztatja a közönség s úgy látszik, még egy évig hangozthatja.

Általában azonban az új társulat a legszebb reményeket kelti s ha a társulat tagjaihoz méltó műsort állít össze az igazgatóság (most versenyez egymással a drámai és az énekes személyzet! Egyik jobb mint a másik!), akkor a most kezdődő színházi év hozza meg Somogyinak a legszebb elismerést.

A mai előadások. Ma délután a Drótos tótót játsszák a színházban. Zsuzsa szerepét Révész Ilona, Janót Toronyi, Milust pedig Oláh Gyula játssza. Az új szereplők mellett Palásthy Pfefferkonja és Tihanyi Güntherje lesz vonzó erői az előadásnak. Este »János vitéz« kerül színre Károlyi Leonával a czimszerepben.

Baba. Andran gyönyörű operettjének a »Baba«-nak újabb czimszerepbeli személyesítőjével fog kedd este megismerkedni színházuk közönsége. E kitűnő szerepet ugyanis Révész Ilonka fogja ezúttal játszani, míg Lancelot az operett másik vezető szerepét Károlyi Leona személyesíti, kinek ez a szerep forsz szerepe.

NYILTÉR.

Új étterem és sörcsarnok.

Van szerencsém Nagyvárad város és környéke t. uriközönségének b. tudomására hozni, hogy a

Rimanóczy éttermet

teljesen újjáalakítva, kibővíve és külön

polgári sörcsarnok-

kal a legmodernebbül berendezve, megnyitottam.

A mikor városunk e legújabb helyiségeit óriási áldozatokkal nem kimélve a t. közönség rendelkezésére bocsájtottam, bizalommal kérem szakértelmem és ismeretségem alapján a n. é. közönség szíves támogatását.

Tisztelettel

Özv. Karner Gyuláné.

Izletes zóna-villasreggeli.

Folyton frissen csapolt Dréher sör!

TÁVIRATOK

Lapzártakor.

Budapest, április 21. (Saját tud. táv.)
Barabás Béla dr. a nagyváradai jelöltséget elfogadta.

A M—g hire szerint Fejérváry lakásán most kapják meg végkielégítésüket a darabant, tisztviselők.

A tulipánszövetség elnöke: **Batthyány Lajos** gróf lett.

A horvát országgyűlést föloszlatták. Május 10-én ül össze.

Barabás több helyütt programbeszédet tartott az Erzsébetvárosban. Heves küzdelem árán győzelme valószínű.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai mezőgazdasági kiállítás.

— 1906. szept. 15—23-ig. —

A biharmegyei gazdasági egyesület által Nagyváradon rendezendő kiállítás nagybizottsága t. hó 21-én délelőtt 10 órakor gyűlést tartott, melyen jelen voltak a földmívelésügyi miniszterium részéről Vásárhelyi min. titkár, Markovits Antal e. elnök, Telegdy József és Des Echerolles-Kruspér Sándor e. alelnökök, Balassa István, Balogh Kálmán, Bérczy Imre, Des Echerolles-Kruspér Gilbert, Erős Rezső, Hoffmann Henrik, Jancsó Lajos, Jezerniczky Dénes, Korbély József, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Molnár Lajos, Nagy Sándor kulturális elnök, Osterlam Armin, Pékánovits Imre, Plathy Miklós, Pókay Dezső, Székely Sándor, Szabó János, Tabéry Armin, Török László, Zathureczky István, Zobel Adolf, Weingartner Andor.

Markovits Antal elnök a megjelent tagokat üdvözölván s a gyűlést megnyitván, kijelenti, hogy elfoglaltsága miatt az elnöki tisztséget nem töltheti be, felkéri ennél fogva Telegdy József egyetemi alelnököt az elnöki tisztség teljesítésére.

Telegdy József a gyűlés vezetését átvevén, felhívja a titkárt a tárgyak előterjesztésére.

A titkár jelenti, hogy az egyesület felkérte a kereskedelmi minisztert, miszerint a kiállítási nagybizottságba képviseltesse magát. A földmívelésügyi miniszter az egyetemi kérésének eleget tesz s már a nagybizottság ezen gyűlésére kiküldötte Vásárhelyi Zoltán miniszteri titkárt. A kiállítási nagybizottság amidőn Vásárhelyi miniszteri kiküldöttét üdvözölte, elhatározta, hogy a földmívelésügyi miniszter urnak ezen szíves készségéért feliratban köszönetet mond.

A titkár felkéri azután a nagybizottságot, hogy a kiállítás fényének emelésére válassza meg a védnököket. Nagybizottság megválasztja a kiállítás védnökéül Szmezsányi Pál, Radu Demeter, Fetsner Antal püspököket, Vinkler József nagyrepóstat, gróf Tisza Istvánt az egyetemi diszelnökét, Miskolczy Ferencz alispánt, Rimler Károly polgármestert. Telegdy József javaslatára elhatározta a nagybizottság, hogy a védnököket küldöttségileg, illetve feliratilag fogja felkérni. Ugyancsak határozatba ment Telegdy József javaslatára, hogy a vármegye és város leendő főispánjának védnökké való megválasztása tárgyában egy későbbi gyűlés fog határozni, amennyiben jelenleg még a főispán kinevezése a hivatalos lapban nem jelent meg.

A nagybizottság a tervezet szerint megalkototta a végrehajtó bizottságot. Elnök Marskovits Antal, alelnökök Telegdy József és Des Echerolles-Kruspér Sándor, tagok Balassa István, Balogh Kálmán, Bordó Ferencz, Brezovay István, Erős Rezső, Gera Sándor, Keszthelyi Zoltán, Komlóssy József, Kornsteina Her-

span, Kőszegi József, dr. Molnár Imre, Mezey Mihály, Molnár Lajos, Olasz Elemér, Osterlamm Armin, Papp Elemér, Pekanovits Imre, Pozsonyi László, Pakay Dezső, Pap Imre, Sporzon Pál, Szahländer Károly, Török László, Vásárhelyi Zoltán, Wertheimstein Alfréd. Kiállítási igazgatónak Telegdy Józsefet, titkárnak Weingartner Andort, pénztárnoknak dr. Márkus Lászlót, ellenőrnek Saági Sándort.

A kiállítás egyes csoportjainak rendezése meg lettek választva.

I. főcsoport. Élő állatok és állattermékek kiállítása. Elnök Wertheimstein Alfréd, tagok Brezovay István, Kornstein Herman, Kovács Albert, Olasz Elemér, Papp Imre, Pakay Dezső, Pospisch Lajos, Schwartz Ferencz, Szabadhegyi Géza.

II. főcsoport. Mezőgazdasági termények. Elnök: Erős Rezső, tagok Jancsó Lajos, Hirschmann Konrád, Hoffmann Henrik, Kaczvinszky Andor, Kerpeli Kálmán, Komlós József, Pap Elemér, Vertán Zoltán.

III. főcsoport. Szőlőművelés, borászat, gyümölcs és kertészet kiállítás. Elnök: dr. Molnár Imre, tagok Balassa István, Barényi Béla, dr. Babos János, Bordé Ferencz, Farkas József, Füredi László, Jelinek Ferencz, dr. Horványi Gyula, Hirschmann Konrád, Középegy Kálmán, Mezey Mihály, Molnár Lajos, Penkert Mihály, Rozenberszky Gyula, Székely Sándor, Vaday Ignác.

IV. főcsoport. Mezőgazdasági gépek és eszközök. Elnök Sporzon Pál, tagok Gitye K. Korbély József, Lendl Henrik, Ováry Sándor, Pozsonyi László, Somogyi Miklós, Stenthal Arthur, Zaturenczky István.

V. főcsoport. Házi és mezőgazdasági ipar kiállítás. Mezőgazdasági terményeket feldolgozó gyári ipar és műtrágya. Elnök Pekanovics Imre, tagok dr. Markovics József, Pásztay Sándor, Sággy Sándor, Timár László, Tabéry Armin.

VI. Erdészeti és vadászati kiállítás. Elnök Osterlamm Armin. Tagok: Balogh Kálmán, Bencsik Sándor, Darvas Imre, Hesz Agoston, Porubozky József, Tóbiás Miklós, Török László, Voigt Hermann, Vlasati Ödön.

A bizottságok fel lettek hatalmazva azzal, hogy a legjobb belátásuk szerint magukat kiegészítsék.

A nagybizottság még elhatározta, hogy már most felkéri a kereskedelemügyi miniszter urat, hogy a kiállítási tárgyak és állatok a kiállításra és onnan vissza felé való vasúti szállításánál kedvezményes díjtételt állapítson meg.

A kiállítás tervezet szerint a nagybizottság a mai gyűlésre kitűzött tárgy sorozatát kimegerítvén, elnök Telegdy József azon kérelemmel fordul a bizottság tagjaihoz, miszerint szíveskedjenek körzetükben a kiállításnak progogandát csinálni, hogy a vármegye és város mezőgazdasága méltán legyen a kiállításon képviselve.

Az ülést berekesztvén, Telegdy József felkéri a végrehajtó bizottság tagjait, miszerint ne távozzanak el a ülés teremből, miután kevés szünet mlva a végrehajtó bizottság is megtartja ülését.

Telegdy József megnyitván a végrehajtó bizottság ülését, felkéri a titkárt a tárgyak előterjesztésére.

Egyleti titkár előadja, hogy a végrehajtó bizottságnak ezen gyűlésen legfőbb feladatát az képezi, miszerint állapítsa meg azon intézkedéseket, melyek kiállítás sikere érdekében szükségessé válnak.

Pekanovits Imre arra való tekintettel, hogy a gyűlésből el kell távoznia, kéri a bizottságot, engedje meg, hogy a következő indítvánnyal éljen:

A nagyváradai kulturmérnöki hivatal felkérendő, hogy a talajjavítás köréből tanulságos kiállítást egybeállítva azt a kiállításon mutassa be.

Tekintettel azon körülményre, hogy ezen művelethez más vármegyei adatok is szükségesek; a bizottság térjen el a kiállítási tervétől és jogosítsa fel a kulturmérnöki hivatalt, hogy a tanulságos kiállítás keretéhez képest

az adatokat esetleg más vármegyéből is szerezzék be és mutassa be.

A bizottság Pekanovits Imre javaslatához hozzájárulván, elnök azt határozatilag kimondja.

Vásárhelyi Zoltán min. titkár felhívja a bizottság figyelmét azon körülményre, hogy az állami szervezetek csak azon esetben vehetnek részt a kiállításon, ha arra a minisztertől engedélyt nyernek.

Minélfogva a bizottság a fenti ügybeni kérelmét a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel, ugyanez alkalommal a földművelésügyi miniszter arra is fölkerendő lesz, miszerint engedje meg, hogy egy a diószegi vinczellér képezde, mint a Nagyváradon székelő állami erdőfelügyelőség és erdőgondnokság a kiállításon résztvehessenek.

A pénzügyminiszter pedig arra lesz felkerendő, hogy a fejmérési hivatalt utasítsa, hogy a vármegye talaj viszonyáról, annak átalakulását, fejlődését művelési ágak szerint mutassa be.

A végrehajtó bizottság megálapítja a gazda közönséghez, szőlő tulajdonosokhoz, gyárosokhoz és kereskedőkhez a kiállítás érdekében intézendő felhívást és kérelem szövegét, azt a kiállítási tervezet és bejelentési ivekkel kapcsolatosan széjjel küldeni határozza.

A végrehajtó bizottság megette intézkedését a vármegyében levő háziipar bemutatása iránti lépéseket.

Dr. Molnár Imre bejelenti, hogy a kiállítással kapcsolatosan szept. hó 16-án országos szőlőszeti és borászati kongresszus lesz tartva.

Örvendetes tudomásul vette ezt a bizottság, melylyel kapcsolatban elhatározta, hogy lépéseket fog tenni, hogy a kiállítással egyidejűleg gazda kongresszus is tartassék.

Végül a bizottság elhatározta, hogy felkéri egy a helybeli, mint a fővárosi sajtót, hogy a kiállítás érdekeit előmozdítani szíveskedjenek.

Árlejtés füre. A hadapródiskola telepének begyepesített részein ez évben termő fü 1906. évi május hó 8-án délelőtt 10 órakor ezen iskola főépületének földszintjén levő 7-ik számú helyiségben szóbeli árlejtés, illetve alku egyezség mellett a legtöbbet ígérőnek eladatik miért is az árlejtésen részt venni óhajtok mondott időben és helyen való megjelenésre felhivatnak.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyváradai kereskedelmi és iparkamara.

1394—1906 szám.

Pályázati hirdetemény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur hivatali elődének 71374 VII. 1905 sz. leiratára való hivatkozással, van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy az ipari munkások kiváló szorgalmának buzgalmának és jó magaviseletének jutalmazására, a nevezett miniszter ur a kamaránk kerületére négy, egyenkint száz (100) koronás állami jutalomdíjat rendszere-

sített. A jutalmazott munkások mindegyike, a jutalomdíjon kívül, a jutalmazás tényét és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap.

A jutalmazások iránti javaslatétel és jutalmak kiosztása a kereskedelmi és iparkamara feladatát képezvén, ugyanezért a fentieket közhírre téve, felhívjuk a kamara kerületében Biharvármegye és Nagyvárad t. h. j. f. működő iparos munkaadókat, tehát egy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy legkésőbb a f. 1906 évi június hó 10-ik napjáig közöljék az alulírott kamarával azon munkások névjegyzékét, az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességét bizonyító adatok kíséretében, kiket a szóban levő jutalmakra érdemesnek tartanak.

A jutalomra való igény előfeltételei a következők: 1. magyar állampolgárság 2., a tényleges ipari munkában való alkalmaztatás, (kapus, gyári, iroda szolgál, kocsis és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat) 3. legalább 15. évi megszakítás nélküli működés, az ipari munka körében. A jutalomra érdemesnek az mutatkozik aki ugyanazon munkaadónál teljesített hosszabb idejű szolgálatot Egyben, a szóban levő javadalmakban nem csupán a hazánkban régóta meggyökerezett, hanem az újabb időben meghosszabított és egyébként közgazdasági szempontból nagy jelentőségű igarágak körében alkalmazott munkások is részesülhetnek; tanonczévek beszámíthatók évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűeknek tekintetnek. 4. A rendes munkabér, vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat.

Az ipari munkások megjutalmazása közérdek előmozdítását szolgálván, az a beadvány, illetve előterjesztés, melyet a munkaadó ipari munkása megjutalmazása tárgyában az alulírott kamarához intéz, az 1903 évi február hó 28-án kelt 17445/1903 sz. m. kir. pénzügyminiszteri rendelet értelmében bélyegmentes. Ugyanazok hasonló, de kizárólag csupán erre a célra, bélyegmentesen állíthatók ki azok az iratok is, amelyek a jutalom feltételeit képező körülmények igazolására szolgálnak, az illeték díjjegyzék c. pontja értelmében. Azonban ezen iratokon fel kell tüntetni, hogy kizárólag ezen célra állíttattak ki s hivatkozni kell a m. kir. pénzügyminiszterium fenti számú rendeletére.

Mihez tartás végett közöljük még az érdekeltekkel, hogy a szóban levő pályázatra, egy a munkaadók, valamint az ipari munkások által beadott iratok és annak mellékletei visszaadani nem fognak.

Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, bizonyítvánnyal esetleg a munkakönyv hiteles másolatával igazolandó.

Ugyanazon munkás az említett jutalomban csak egyszer részesülhet.

Végül megjegyezzük, hogy a határidőn túl beérkező kérvények és előterjesztések figyelembe vétetni nem fognak.

1906 Nagyvárad, április hó 9.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara:

Huzella Gyula

Dr. Sarkadi Lajos

kir. keresk. tanácsos, elnök.

titkár. 1591

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű gőzcséplőkészletek, egyenkint magánjárók (uti-mozdonyok) cséplés, vontatási és szántási oxélokra (a mozdony után csak egy ölet fogó oxével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

Nagyvárad
legujabb
látványossága

Kálmán

Ferenc

férfi- és fiuruha-áruháza

Fő-u. 5.

A dusan felszerelt rak-
tárban csakis legujabb
szabásu, a szövet ter-
mékek színe javából
készült

férfi és fiu ruhák

rendkívül olcsó
szabott árak mel-
lett vásárolhatók.

Meglepő izléses
gyermekruhák és
felöltők.

**Kérem a cégre
figyelni!**

Felhívás!

Az 1906. évi április hó 8-án tartott rend-
kívüli közgyűlésünk 2500 drb 200 korona név-
értékű új részvény kibocsátása által intézetünk
alaptőkéjének *egy millió* koronára lendő fel-
emelését határozta el.

Ezen új 2500 drb részvény átvételére a
régie részvényesek elővételi joggal bírnak oly-
formán, hogy minden régi részvényre egy új
részvény, a megállapított 200 kor. árbán ré-
szükre fenntartatik.

Az új részvényekre a f. 1906. évi január
1-től a befizetés napjáig járó 5 százalékos kam-
matok megtérítendő, ennek ellenében az új
részvények az 1906. év nyerevényében a ré-
giekkel egyenlően részesednek.

Az új részvényekért a kibocsátási áron
felül az alapszabályszerű 2 kor. kiállítási díj és
a törvényes 64 fillér bélyegilleték fizetendő.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk
t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre
elővételi jogukat bezárólag f. évi május hó 15-ig
gyakorolni, s ugyanakkor a régi részvényeket
az elővételi jog gyakorlására vonatkozó le-
bélyegzés véget pénztárunknál bemutatni szí-
veskedjenek.

A befizetések részletekben is teljesíthetők,
azonban az elővételi jog gyakorlásánál 10 szá-
zalék, azaz részvényenként 20 kor. fizetendő.
A részletekben fizető a hátralékra július 1-től
6 százalékos kamatot fizet.

A befizetésről ideiglenes igazolványok adat-
nak ki, melyek a teljes befizetés után névre
szóló részvényekre lesznek becsereelve.

Az utolsó részlet befizetésének határideje
f. évi november hó 30.

Ezen új részvények befizetésére vonatko-
zólag érvényben maradnak alapszabályaink 10.
§-ának a késedelmes befizetőkre vonatkozó
intézkedései.

Nagyvárad, 1906. április 9.

Központi Takarékpénztár r.-társaság Igazgatósága.

Eladók.

A **Fábry Testvérek-féle** divat-
üzlet helyiségben, boltberendezési áll-
ványok, asztalok, *Wertheimcassa*, író-
asztal, *nikel kirakat-berendezések*, *consol*
nagy tükrök, *diófa butor állványok* jutá-
nyos áron eladók.

Meghívó.

A Bihar megyei Takarékpénztár
Részvénytársaság *Nagyváradon*,
*1906. évi április hó 28-án dél-
után 4 órakor* az intézet saját he-
lyiségében Kossuth Lajos-utca 3 sz. a.

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. c. részvényesek ezennel
tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági indítvány az alaptőke
felemelése tárgyában.
2. Előterjesztés az alapszabályok meg-
változtatása iránt.

Azon t. cz. részvényesek, kik a fenti közgyű-
lésen részt venni óhajtanak, tartoznak az alapsza-
bályok 42. szakasza értelmében, három nappal a
közgyűlést megelőzőleg részvényeiket a Bihar megyei
Takarékpénztárnál Nagyváradon letéteményezni.

Nagyvárad, 1906. április hó 18.

Az igazgatóság.

Nyaraló.

A Hadady-féle nyaraló-
ban a Városliget végén két
lakás **KIADÓ.**

Ertekezhetni lehet ugyan-
ott, vagy a kiadóhivatal-
ban. Ugyanott orpington és
gyöngytyuktojás kapható.

Előjegyzési felhívás.

A most kibocsátás alá kerülő
5%-os orosz államkölcsönre
az eredeti feltételek mellett előjegyzést
elfogad a

**Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.**

Tavaszi és nyári idény 1906. évre. VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

Egy szelvény ára 3.10 mtr. (K 7—, 8—, 10— jó
bösszu, teljes férföl— K 12—, 14— jobb
tönyre elegendő (kabát, K 16—, 18— finom
nadrág és mellény) csak K 21— legfinomabb) Valódi
gyapjából.

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K 20—, valamint
felöltő szövetek, turista-joden, selyem-kamgarn stb.
gyári árbán az elismert szolid posztógyári raktár által

SIEGEL-IMHOF, BRÜNN.

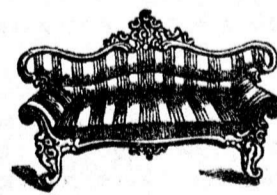
Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállításért
felelősséget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök
háruznak, hogy szöveget fenti cégénél közvetlen
nyári piacon rendelheti. 1899,

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árbán, kezeség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és uri-
szoba berendezé-
sek, valamint az
egyeb butordara-
bok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezé-
sek műipari vállalata. — Kívánatra tervek és
költségvetések.

Telefon 421 szám.

Utállás Szt. Louis 1904 legfőbb kirúntes Grand Prix

Globusz
femtisztító
kivonat

minden más tisztítószeret felülmúl

Weinstock Fülöp

órás, látszerész

és fényképészeti ezikek üzletét

1906. év május 1-től

Veiszlovits Adolf-féle házba

(volt színházi épület)

helyezi át. 1580

Párizsi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. milleneumi kiállítás
állami nagy arany érem, Hers-Concors

Telefon:
280. sz.

Alapítva:
1854.

Első Magyar Részvény-szertőzde

K Ó B Á N Y A.

Főraktár Nagyvárad és Biharvár-
megye területére saját házunkban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek cégénél.

Hordókba és palaczkokba fejte forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m. **ások, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör**, melyek nem: csak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmulják. Fő-
raktárunk a palaczk-osztályra különös gondot fordít s azt a legújabb, legkövetesebb
üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.

Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a **legkiválóbb orvosok** által
ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palaczkokban
hozunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem ugy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló
eredményre használják és pedig **gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szop-
tatónők, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknél, női bete-
gek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedőknél.**

10 üveg és ezen felüli megrendelések házhoz szállítatnak.

Góliát maláta sör kapható: Janky utóda Kiss Károlynál, Kádár János,
Friedl és Jörös, Maár és Szabónál, Lakatos Juliánál (Széchenyi tér).

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.

Telephon 180.

Utazó kosarak, kézi bőröndök.

Telephon 180.

Alkalmi vétel

harisnyákban, fekete és mosó kötényekben, kézi-
táskákban, férfi és női fehérneműekben, nyakken-
dőkben, sítábotokban, pálmák és fali diszekben,
ajándék- és disztárgyakban, tornaczipőkben.

Gyermekjátékokban mesés olcsó nagy választék van.

F r i s s és T á r s a

KORONA- és FILLÉR-BAZÁR.

Nagyvárad, Fő-utca, városi Bazár-épület.

Gyermekkoskik és reformzikkék.

Gummi különlegességek.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradi czipő és csizmagyár“

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanoncz internátus 24 belakó, 18 bejáró tanoncz

Készítünk kizárólag **kézimunkával a legfinomabb** s legtartósabb kivitelben

férfi, női,

és gyermek-

czipőket, csizmákat

francia angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

eredeti gyári szabott áron

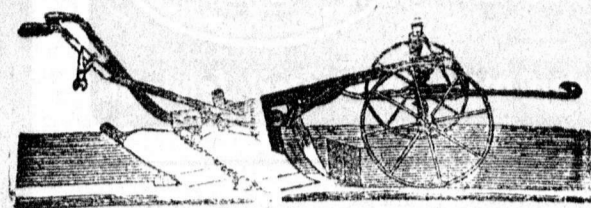
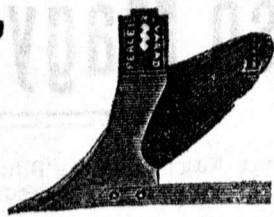
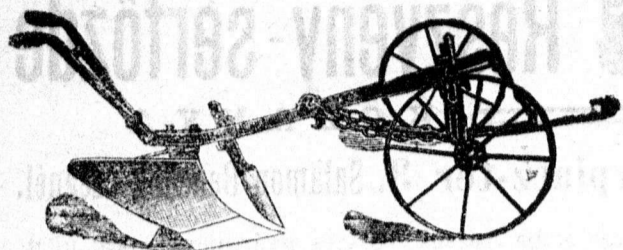
Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban
(volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási**
üzletünkben árusítjuk.

Különleges lábbelik. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és posta-
tisztek. Csendőrök és pénzügyőrök részére.

PERGE és ROZSLAY gazdasági gép- és ekegyára

utóda

Gyár: Lukács György-u.

Nagyváradon.

Raktár: Nagyvásár-tér.

Mindennemű talajviszonyoknak megfelelő ekéket és egyéb talaj-
müvelő eszközöket készít a legjobb minőségben.

Ajtay Gyula és Társa

női- és férfidivat üzlete,

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja raktárát a közönség
szives megtekintésére.

Szabott ár. Telefon 630.

Férfi ingek	2 K 80 filltól 6 Kr.
Női ingek	2 „ 20 „ 18.—
Pamut vásznak 1 vég 23 m.	9. K. „ 18.—
Paplanok	3 K 50 „ 20.—
Női harisnyák	— — 50 „ 4.50.
Napernyők fekete és színes	3. — „ 50.—
Mindenféle mosó áruk. Creton. Chiffon. Bélések.	

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

Gőzcséplőkészletek 2 $\frac{1}{2}$ től 12 lóerőig, benzinmotorok,

S Z A L M A P R É S E K gőzhajtásra,

aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerketben és legjobb kivitelben kaphatók

A magyar kir. államvasutak gépgyárának
vezérügynökségénél Budapest V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést ingyen és bérmentve küldünk. — Kerületi képviselő: SPITZER EDE Nagyvárad.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű és női divatáruraktár Nagyvárad, Olaszi, Fő-u. Bazar épület.

A most megérkezett gyönyörű tavaszi újdonságok kell, hogy
mindenkit érdekeljenek.

KÉREM TAJÉKOZÁSUL ANNAK SZIVES MEGTEKINTÉSÉT.

Az Amerikai Áruházai utólérhetetlenek

Debreczeni medico-mechanikai
ZANDER-gyógyintézet.

Tulajdonos: dr SZÁSZ ADOLF orvos
Piacz-u. 59. (Steinfeld-ház.) Telefon: 389.

Mechanikai (Zander) gyógykezelés.
Fejlesztő gymnastica gyermekeknek.

Tulhevített száraz levegő fürdő.
Orvosi massage. Villamozás.

Gyógyjavallatok: csúzos, közvényes,
izom és izületi bajok.

Bénulások, Neurasthénia. Hysteria. Táplálkozási és mozgási zavarok. Idült gyomor- és bélbajok. Szívelhásosodás. Ideges szivdobogás.

Az intézet nyitva: d. e. 9—1-ig d. u. 3—6 ig.
Nőknek: d. e. 11—12-g d. u. 5—6 ig.

Tisztviselőknék árkedvezmény.
Hatósági szegénységi bizonyítvány alapján
5 ingyen hely. 1587

Nyaraltatás csakis a szücs szakmához tartozik.

Nyaraltatás!

A nagyérdemű közönséget tisztelettel felkérem,
hogy **szörmeáru**, valamint **téli öltönyöket**,
szőnyegeket

nyaraltatás

végelt csak nálam elhelyezni kegyeskedjék, mert,
mint szücsmester nyílt üzlettel Nagyváradon
egyedül állok.

Amenyiben a n. é. közönség eddigi pártfogásából tapasztaltam, hogy **nyaraltatás** végelt engem továbbra is pártfogásban fognak tartani, elhatároztam és sikerült egy a fővárosban levő és országghírű szörme üzletben évekig alkalmazott egyént megnyerni. **Ki csupán a nyaraltatásra beadott és szánt tárgyakat fogja kezelni.**

Kivánatra az elhelyezett árukat bármikor előmutalom.

Raktárom, valamint üzletem 20,000 korona erejéig van biztosítva.

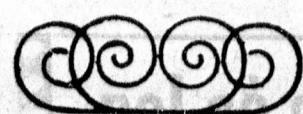
A n. é. közönség tömeges pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:

Zimányi András,

szakképzett szücsmester
Nagyvárad, Színház-utca 4. sz.
(Adorján-palota.)

Nyaraltatás csakis a szücs szakmához tartozik.

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek

a

„TISZÁNTUL”

kladóhivatalában.

Kérjen
csak
Selle & Kary's

Legjobb

tisztítószer

1804. mindenféle
sárga és fekete cipőnek
Különösen ajánlható
Boxcalfs-, Oscaria-,
Chev- Laxnareck- és
cipőknék
BÉCS, XIII.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónak bizonyult háziszere, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvény**nél, **csúznál** és **meghüleséknél** bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a **Richter** cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török Izsák** gyógyszerésznél, **Budapest**en.

Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Üveg és porcellán üzlet
végeképeni feloslása
Nagyvárad, Fő-utca Orsolyazárda-épület.

Összes üveg, porcellán, lámpa, tükör és disztárgyakból álló **fióküzlet**em raktárát **f. évi április elsőtől** kezdődőleg az üzlet **felosztása** végett **elárusítom** minden elfogadható árban, azért, mivel Kossuth-utcai fő-üzletembe térszűke miatt azokat nem helyezhetem el és hogy az áthurcolással járó tetemes szállítási költséget megtakaríthassam, inkább a n. é. közönségnek olcsóbb árban rendelkezésére bocsátom.

Midőn ezen kedvező körülményre a n. é. közönség szives figyelmét felhívom, arról is értesítem, hogy Kossuth-utcai fő üzletem a megszokott szolid alapon tovább vezetem.

1566. Tisztelettel:
HANT FRIGYES,
üveg- és porcellán-kereskedő.

Telefon: Budapest 95—50. Sörgönczim: Walser, Csángóuteza Budapest.

WALSER FERENCZ

tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde

BUDAPEST, VI., Csángó-utca 6. B. a régi váci vám közelében.

G y á r t m á n y o k :

Tűzfecskendők, fémszerelvénnyek és tömlők. Tűzoltósági személyszállító és szerkocsik. Vízfordókocsik, tömlőmotolák és létrák. Tűzoltósági egyéni szerelvénnyek. Szivattyúk különféle szerkezettel mindennemű célra. Vízvezetési szerelvénnyek és csövek.

Házi-, ipari- és gazdasági vízvezetékek. Szivattyútelepek és gyárak tűzbiztonsági berendezése. Ásványvíz emelő- és töltő-készülékek. Közegészségügyi szerek. Köztisztasági eszközök. Harangok és harangállványok Fémöntvények különféle ötvözetben.

Vízvezetékek és szivattyútelepek tervezése. Szakbeli mérnöki munkálatok.

Dr. Politzer Jakab szanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.
Telefonszám 639.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógymódok, villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők, **lorrólégkezelés**, **gőzszekrény**, **pöstyén-izsapkúra**. Inhalatók. Vibrációs massage. Hízaló- és soványító-gyógymód.

Javallva: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, sziv-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegcsúznál.

Kitűnő gyógyeredmények. — Állandó orvosi felügyelet. — Olcsó árak.

Penzió (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szivesen szolgál.

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

Legrégibb és leg- megbízhatóbb nyaralási vállalat.

Van szerencsénk a nagyérd. közönség b. figyelmét nyaralási vállalatunkra fölhívni, amelyet a Horváth-féle szücsüzettel átvettünk és azt a mai kornak megfelelően rendeztük be.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket, szőnyegetek stb. azokat saját műhelyünkben kijavítva hiba nélkül szolgáltatjuk vissza, kívánatra azokért házhoz küldünk, az üzlet és raktár tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becses pártfogást kérve, kiváló tisztelettel

Zboray Gyula és társa

szücsüzete Fő-utca 7. sz.
Lakás, Bethlen-utca 23.
saját ház. 1575.

Olcsó kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiacz terén bank-tisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is honfoglaltatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamattal mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottok;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel;

3. köztisztviselőknek, katonatisztoknak, állami, megyei és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközök ki.

Mindentéle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésre és minden díjazás nélkül szolgálak felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon szám 424.

930

TÖRÖK a szerencse kovácsa!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 25 millió koronánál több nyeresémet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a 2 legnagyobb nyeresémet, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat. a **600.000** koronás főnyereményt

a legnagyobb **400.000**

továbbá 5 a 100.000, 3 a 90.000, 2 a 80.000, 3 a 70.000
3 a 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000
15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy nyeresémet.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 18-ik új magyar osztálysorsjátékban **125.000** sorsjegyre **62.500** pénznyeremény jut

és összesen **16 millió 457.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

Rendelje meg a neve mellett
álló szerencseszámot!

Sok pénz széppé varázsolja az életet! Talán meglepi a férj a feleségét vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvétele által egy főnyereményvel. A véletlen nagy szerepet játszik az életben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencsés véletlen folytán a neve mellett számot talált, melyre egy nagy nyeresemény jut.

Adám, Adél	4040	Dexsö, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Otto, Melánia	20441
Adólar, Agnes	6814	Ede, Eszter	9668	Jakab, Józsa	20284	Ödön, Narcisza	20989
Adóll, Agota	9007	Elek, Etel	19821	János, Judit	20988	Pál, Nozsi	24236
Agoston, Amália	19162	Emil, Franciska	20590	Jenő, Juliska	24208	Péter, Olga	24277
Aladár, Anna	20445	Elemér, Flóra	22032	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28976
Albert, Anatólia	21619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagio	32715
Aliréd, Apollonia	24245	Ernő, Genováva	24863	Károly, Katalin	29634	Róbert, Petronella	35640
Ákos, Aranka	24285	Ferenc, Gertrud	29638	Kornél, Klára	35318	Rudolf, Piroška	37411
Ambrus, Berta	28881	Frigyes, Gabriella	34938	Kristóf, Klótild	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34852	Gábor, Hedvig	38779	Lajos, Kornélia	39138	Samu, Róznika	38238
Antal, Borbála	36451	Gáspár, Heléna	38178	László, Krisztina	38226	Sándor, Rozália	41921
Arnold, Boriska	37424	Gergely, Henriett	41795	Leó, Kunigunda	41919	Simon, Sári	38891
Arpád, Betti	39169	Géza, Hermína	51398	Lipót, Laura	64204	Tamás, Sarolta	84769
Arthur, Bella	41794	Gusztáv, Hilda	84702	Lőrinc, Lenke	84738	Tibor, Szeréna	86049
Aurél, Brigitta	41938	Gyula, Iduska	84780	Manó, Leónia	86014	Tihamir, Theodora	92778
Atila, Cecília	84309	Honrik, Ilona	89219	Márkus, Lídia	90870	Tivadár, Teréz	123503
Balász, Cornelia	84773	Hermann, Ilma	101914	Márton, Lina	101989	Tóbiás, Terna	123504
Bálint, Dóra	86065	Hugó, Ilka	123501	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnabás, Sarotta	101404	Ignác, Irén	123506	Mihály, Lujza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Illés, Irma	123546	Niklós, Magdolna	123519	Vilmos, Viktória	123520
Benedek, Eufemia	123505	Imre, Izabella	123511	Miksa, Malvin	123514	Vinco, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	István, Janka	3512	Mór, Margit	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Dániel, Erneszta	123513	Izidor, Johanna	8602	Nándor, Mária	5493	Zsigmond, Zuzsanna	123522
Dávid, Eva	123517			Orbán, Mária	8826		
Dénes, Evelin	5637			Oszkár, Matild	12314		

Legnagyobb nyeresemény esetleg **1.000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 2 a 90.000, 2 a 80.000, 2 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 8 a 40.000, 8 a 30.000, 6 a 25.000, 9 a 20.000, 13 a 15.000, 44 a 10.000 és még sok egyéb nyeresemény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

eredeti sorsjegy frt. — 75 vagy kor. 1.50 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy 3 kor.
» » » 3 — » » 6 — » » » 6 — » » 12.

A sorsjegyeket utánvétel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal de legkésőbb **1. évi április hó 29-ig**

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. és T. SA

Sürgönyezim: —
Törökek, Budapest.

BANKHÁZA BUDAPEST.

Sürgönyezim: —
Törökek, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

1583.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a.

I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a.

Pesti Hazai Első Takarékpénztári sorsjegyeket napi árfolyamon

elad és azokra darabonként **125 K.** előleget jutányosan nyújt a
BIHARMEGYEI KERESKEDELMI, IPAR- és TERMÉNYHITELBANK
Nagyvárad, Teleky-utca 3. szám. Telefon: 46. szám.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.